

*Oponentský posudek bakalářské práce Olgy Valentové  
„Vybrané charakteristiky demografického vývoje jihočeského a západočeského pohraničí  
v období 1961-2001“*

---

Cílem bakalářské práci Olgy Valentové je analýza demografického vývoje vybraných pohraničních oblastí Čech a srovnání tohoto vývoje s vnitrozemím v období mezi roky 1961 a 2001. Předložená práce má celkem 60 stran včetně přílohy. Je vhodně strukturovaná a má všechny požadované náležitosti, její grafická úprava je pěkná.

Téma práce považuji za zajímavé a hodné pozornosti. Olga Valentová shromáždila ve své bakalářské práci základní data, jimiž lze z demografického pohledu charakterizovat obyvatelstvo osmi vybraných okresů tvořících souvislý pás podél jihozápadní hranice Čech. Vychází z dat pěti sčítání lidu (1961, 1970, 1980, 1991 a 2001) doplněných o vývoj porodnosti a úmrtnosti a vliv migrace (také dle dat sčítání). K vyjádření rozdílů vybraného teritoria zvolila komparaci s průměrem ČR; k analýze použila ty nejdůležitější dostupné charakteristiky a také vhodné metody, zvláště nepřímé standardizace.

Je proto škoda, že předložená práce zůstala do určité míry pouze na počátku analýzy, zpravidla jen u konstatování zjištěných rozdílů a u povšechných obecných shrnutí. Za určitý nedostatek pokládám také okolnost, že při rozboru úrovně přirozené změny nepoužila víceletých průměrů – například proto, že čtyři z analyzovaných okresů patří mezi sedm nejmenších okresů ČR (pokud jde o počet obyvatel) a tak mohou být data za jeden kalendářní rok ovlivněna náhodným výkyvem (např. na str. 43 uvedený neobvyklý poměr v úrovni úmrtnosti mužů a žen v okrese Český Krumlov v roce 2001). Ke kladům práce sice opatří, že se autorka seznámila s novější literaturou k tématu zvláště vážící se k odsunu Němců z Československa a s důsledky této výměny pro studovaný region (respektive pro celé pohraničí), ale na použité zdroje v textu odkazuje jen zřídka; např. neuvádí, odkud čerpala informaci o tom, že po odsunu zůstalo na území českých zemí přibližně 100 000 Němců (str.15; při sčítání 1950 jich bylo ujištěno 159 tisíc a tento počet bývá považován za podhodnocený) nebo že se v meziválečném období vyznačovalo německé obyvatelstvo nízkou mírou sňatečnosti a vysokou mírou rozvodovosti (str. 26 – toto tvrzení neplatilo obecně). V práci zůstaly zajímavé omyly respektive chyby – např. v tabulce 2 na str. 13 zvláštní údaje ve sloupci počet obcí nebo v tabulce č. 10 na str. 32 evidentně chybný podíl osob německé národnosti u okresu Klatovy, což se dále ale odrazilo i v textu. Jinak autorka data komentuje správně, třebaže zůstává zpravidla jen u popisu věci a u načrtnutí problému

Přes uvedené výhrady splňuje dle mého názoru práce Olgy Valentové „Vybrané charakteristiky demografického vývoje jihočeského a západočeského pohraničí v období 1961-2001“ požadavky kladené na bakalářské práce a doporučuji ji k obhajobě

V Praze dne 14. června 2006

RNDr. Ludmila Fialová, CSc.